UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig

Salisburgi, 1693

5. De Magistris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-61596

Visual Library

h.t.c.penult. de Elect. extravag. 2.h.t.

Simoniæ confidentialis pœnas ſtatuit Pius IV. in Bulla, *Romanum Pontificem*: & Pius V. *in Bulla, Intolerabilis &c.* ut annullatâ tali ſimoniacâ collatione & reſervato illo beneficio ſedi Apoſtolicæ, Epiſcopi & ſuperiores committentes hanc ſimoniam, interdictum ingreſſûs in Eccleſiam, inferiores autem excommunicationem reſervatam incurrant, & præterea ille, qui beneficium ſimoniacè accepit, non tantùm inhabilis fiat ad idem beneficium poſteà obtinendum, ſed etiam omnibus beneficiis priùs obtentis privetur, quod tamen DD. non de privatione ipſo jure, ſed per ſententiam judicis intelligunt cum Leſſ. *d.c. 35. dubio 26.* Iſtud quoque adnotandum eſt, quòd ad incurrendas pœnas ſimoniæ *confidentialis* non requiratur, ut contractus ex utraque parte ſit impletus, quia refertur ad diverſa tempora, unde ſufficiet, ſi Epiſcopus hoc pacto beneficium contulerit, & alter acceptârit, ut v.g. poſt quinqueniũ reſignetur conſanguineo Epiſcopi, quâvis illa reſignatio necdũ intervenerit.

Sciendum poſtremò, quamvis aliàs de jure civili in contractu turpi, ſi tam dans, quàm accipiens turpiter ſeu contra bonos mores egerit, melior dicatur conditio poſſidentis. *l. 2. Cod. de Condictione ob turpẽ cauſam.* tamen in contractu ſimoniaco rectè per ſententiam judicis imperari poſſe, ut pretium Eccleſiæ injuriatæ vel pauperibus, aut alijs pijs cauſis reſtituatur. *c. audivimus h.t.* qua de re videri poterit Cov. *cit. loco §. 2. tit. 4.*

TITULUS IV.

Ne Prælati vices ſuas vel Eccleſias ſub annuo cenſu concedant.

SUMMARIA.

1. *Ratio prohibitionis hujus Tit.*
2. *Pœna contravenientibus ſtatuta.*

EX hoc titulo confirmatur, quod in ſuperiori tradidimus, videlicet jurisdictionem Eccleſiaſticã eſſe materiam Simoniæ, unde hìc prohibentur Epiſcopi, aliique Prælati, ne vices ſuas, id eſt, ſuam jurisdictionem, vel etiam quodcunq; aliud Eccleſiaſticũ officium, ut Vicariatum, Archipresbyteratum, Decanatum, &c. alijs vendant pro temporali pretio, vel concedant ſub tali onere, ut ipſis annua penſio ſolvatur. Rationem etiam convenientiæ addit Barb. *in c. 2. h.t. n. 2.* ne illi, qui ſua officia pecuniâ acquiſiverunt, gravent homines pœnis & exactionibus pecuniariis, aut aliis modis potiùs lucro proprio, quàm ſpirituali fidelium cõmodo intendant. Quare magis congruit, ut Epiſcopus det ſuo Vicario & Officialibus ſufficiens beneficium vel ſtipendium pro labore, quem habent in adminiſtratione officij, ut ita gratis & ſine querela juſtitiam ſubditis exhibeant. Pœna 1
hujus prohibitionis ſtatuitur, ut officialis re- 2
dimens officium pecuniâ privetur illo, & à Prælato poteſtas conferendi tale officiũ auferatur; quam tamen pœnam non ipſo jure, ſed per ſententiam judicis infligi, latiùs colligitur, *ex c. 1. & 2. h. t.* ubi textus non dicit, privatus ſit, ſed privetur, ſcilicet per Judicem ſuperiorem,

TITULUS V.

De Magiſtris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

SUMMARIA.

1. *Quid nomine Magiſtri hic intelligatur?*
2. *Quales Magiſtri in Eccleſiis cathedralibus de jure, maximè Tridentini debeant conſtitui?*
3. *Magiſtri Theologia etiam abſentes gaudent fructibus ſuorum beneficiorum.*
4. *Et quid de aliarum Facultatum Magiſtris?*
5. *Magiſtri Theologia, ſi in ſua Eccleſia doceant, habentur etiam pro præſentibus in Choro.*

6. *Clerici ſtudentes cum licentia Epiſcopi Theologiæ vel Juri Canonico etiam in abſentia gaudent fructibus beneficiorum.*
7. *Parochus & Curatus poſt Conc. Trid. non conceditur amplius talis licentia.*
8. *Prohibitio, ne quid accipiatur pro licentia docendi, eſt tantum Juris Eccleſiaſtici: niſi hæc licentia à Prælato eccleſiaſtico ex officio detur.*
9 *Profeſſores poſſunt exigere ſtipendia pro doctrina.*
10 *Quando pro Gradibus Academicis aliquid liceat exigere?*

HUnc titulum Compilator annexuit materiæ de *Simonia* propter prohibitionem exigendi aliquid pro licentia docendi: quia tamen generaliter etiam tractat de *Magiſtris*, de his quædam ſcitu digna præmittemus.

1 *Magiſtri* nomine hic intelliguntur tam SS. Theologiæ, & SS. Canonum, quàm aliarum facultatum aut artium liberalium Pro-
2 feſſores, Lectores vel Doctores. De his ſtatuitur inprimis in *c. 1. 4. & ult. h. t.* ut in ſingulis Eccleſiis Cathedralibus conſtituantur Magiſtri, qui ſaltem Grammaticam doceant, aſſignatâ eis congruâ præbendâ, ſeu proventibus pro ſalario & ſuſtentatione: in Metropolitana verò Eccleſia habeatur etiam Magiſter SS. Theologiæ, cui ſimiliter à Capitulo providendum ſit. Deinde à Conc. Trident. *ſeſſ. 5. de Reform. c. 1.* conſtitutum eſt, ut etiam in omnibus Eccleſiis Cathedralibus, ubi Civitas eſt populoſa & reditus ſufficiunt, Magiſter Theologiæ inſtituatur, Inſuper in Monaſteriis & Coventib⁹ Regularium ſacræ Scripturæ Lectio habetur.

Magiſtrorum docentium Theologiam eti-
3 am extra ſuas Eccleſias & beneficia, privilegium eſt, quòd non minus, quàm ſi in iis reſiderent, fructus beneficiorum ſuorum integrè percipere poſſint, non tantùm per quinquennium, ſed quamdiu in docendo perſiſtunt. *c. quia nonnullis. 4. h. t. & ibi DD.* Rebuffus *in Praxi beneficior. tit. Diſpenſatio, de non reſidendo. num. 25.*

Nec refert, quòd *in cit. c. fin.* videatur id reſtringi ad *quinquennium*: nam quin- 4
quennium illud refertur ad ſtudentes & docentes, non autem ad docentes, ut notat Barb. *in d. c. fin. n. 5.* Quod de Magiſtris Theologiæ dictum eſt, etiam de Profeſſoribus SS. Canonum procedere tradunt DD. cum Panorm. *in c. licet. 32. n. 5. de Præbend.* De aliarum Facultatum Profeſſoribus ſecùs de Jure communi videtur: idem tamen etiam iſtis, ſi in publica Univerſitate doceant, conceditur per Bullam Eugenii, quam ad omnem Univerſitatem extendi docet idem Barb. *in Conſult. Canon. l. 3. fol. 88. dub. 1.* Videatur etiam Garc. de *Benefic. p. 3. c. 2. n. 56.* Specialiter autem circa Thelogiæ Profeſſores à Gregorio XIII. conceſſum fuiſſe refertur in Declarat. *Card. ad d. c. 1. Concil. Trident.* n. 11. ut ſi in Eccleſia ſua doceant, non tantùm fructibus beneficii, ſed etiam quotidianis diſtributionibus, ac ſi in Choro deſervirent, gaudere poſſint, non tantùm pro iis horis quibus docent, ſed toto die.

Ut verò Clerici etiam in doctrina & ſtudiis proficiant, ſimili modo iiſdem conceditur *in d. c. fin.* ut abſentes ex licentia ſui Prælati in ſtudio Theologico (idem etiam de ſtudio Canonico tradunt DD.) gaudere nihilominus fructibus ſuorum beneficiorum poſſint, ſed per quinquennium, quo ſtudium pædictum abſolvi facilè poteſt. Et autem Curatis & Parochis quoque in c. cum ex eo. 34. *de Elect. in 6.* licentia ſimilis ſtudendum concedatur uſque ad ſeptennium, tamen poſt Conſtitutionem Concil. Trid. *Seſſ. 22. de Reform. c. 1.* illam licentiam non poſſe ampliùs concedi, determinatum fuiſſe à S. Congregatione Cardinalium refert Barb. *in c. relatum. 4. de Cler. non reſid. n. 7.* cum pluribus citatis.

In altera hujus rubr. parte ſubjungitur prohibitio, ne pro licentia docendi, ſive obtinenda profeſſura aliquid temporale

gat is, ad quem talem licentiam vel profeſſu-
8 ram concedere pertinet. Quia tamen profeſſura liberalium artium ex ſe non eſt aliquid ſpirituale, imò nec ipſius Theologiæ, quatenus diſcurſus ſcholaſticus eſt, qui ut in ſcholâ proponitur, non ordinatur principaliter ad ſalutem animæ, ſed ad inſtructionem potiùs & eruditionem diſcipulorum, & ita actus naturalis eſt, licet ex conſequenti illa doctrina à diſcipulo accepta ad ſalutem animæ accommodari poſſit, ideò pleriſque placet, hanc exactionem pro licentia docendi eſſe tantùm Jure Eccleſiaſtico tanquam inconvenientem prohibitam, non autem propriè Simoniacam, niſi eo caſu, quo Prælatus Eccleſiaſticus, cui ex officio competit profeſſuram aliquam unà cum beneficio conferre, pro licentia docendi à beneficiato aliquid ſpecialiter exigat.

9 Non autem prohibetur in *hoc tit.* quin Profeſſores poſſint erigere congruam mercedem & ſtipendium pro ſua doctrina, cùm id poſſent, tametſi doctrina inter ſpiritualia reputaretur, ſicut in *tit. de Simonia* de Clericis diximus, qui pro lectione Miſſarum, vel alijs ſervitijs ſpiritualibus honeſtum ſtipendium habere poſſunt. *Nemo enim*, teſte Apoſtolo *1. ad Corinth. 9. ſuis ſtipendiis militat, & qui ſeminat ſpiritualia, metere poteſt temporalia:* peccabunt tamen profeſſores artium contra juſtitiam commutativam, ſi habentes ſufficiens ſtipendium inſuper aliquid à diſcipulis exigant, niſi liberaliter offeratur, vel extraordinarium laborem aut inſtructionem, ad quam ex pacto ſtipendiali non tenentur, eis impenderint, ſicut tradit Panorm. *in c. quia nonnulli. hoc tit. num. 3.* ſed

Inquies: ſi pro *licentia docendi* non licet exigere pecuniam, quomodo ergò pro gradu *Magiſterij* & *Doctoratûs* ab Univerſitatibus exigitur, cùm tamen in tali gradu Principale ſit docendi, & interpretandi licentia.

℞. In gradu Magiſterij vel Doctoratûs 10
plura poſſe conſiderari, quæ ſunt pretio æſtimabilia? ut *primò*, labor & incommoditas examinantium, approbantium, & aſſiſtentis Univerſitatis in tali gradu. *Secundò* Gradus ipſe quatenus publicum teſtimonium ſcientiæ & doctrinæ, *Tertiò* honor temporalis per gradum collatus. *Quartò* communicatio privilegiorum gradui annexorum. Ex his ergò titulis meritò aliquid pro Gradibus Academicis exigi & accipi poteſt.

TITULUS VI.

De Judæis, Saracenis, & eorum Servis.

Summaria.

1. *Qui ſint & unde dicantur Saraceni?*
2. *Licitum eſt tolerare Judæos, & magis tolerentur, quam Hæretici?*
3. *Non permittitur tamen Judæis novas ſynagogas ædificare, aut veteres ampliare.*
4. *Converſatio cum Judæis & Infidelibus quatenus ſit prohibita?*
5. *Judæi & Saraceni à Chriſtianis diſtincto habitu uti debent.*
6. *Pœna eorum tam Canonicæ, quàm Civiles, qui illicitum commercium cum infidelibus exercent.*
7. *Qualis converſatio cum Judæis & Infidelibus licita eſſe poſſit?*
8. *Prohibitum eſt, Judæis tribuere officium vel juriſdictionem inter Chriſtianos.*
9. *An liceat Infidelibus propter infidelitatem &c. bellum inferre?*
10. *Judæi & Infideles ad fidem directè cogi non poſſunt; indirectè tamen benè, ſi reſiſtant Evangelij prædicationi.*
11. *Invitis parentibus eorum filij non ſunt baptizandi: exceptis certis caſibus, qui enumerantur num. 12.*
12. *Servi & Filij familias ex Judæis vel gentilibus converſi liberantur à poteſtate eorum.*